

Nr 120.

Av herr **Sjölin m. fl.**, om utredning rörande lindrigare beskattning av merinkomst, som härflyter från övertidsarbete.

Under senare tid har det blivit allt vanligare att löntagare vägra att åtaga sig övertidsarbete. De mena, att det inte lönar sig att arbeta något utöver den ordinarie arbetstiden. Detta förhållande är nu allmänt bekant. Likaså att orsaken därtill är att alltför liten del av den merinkomst, som övertidsarbetet ger, får behållas av den som tjänat in inkomsten. Marginalskatten tar en oproportionerligt stor del.

Det inses lätt att uteblivet övertidsarbete kan få ganska betänkliga konsekvenser. Först och främst för produktionen i allmänhet. I synnerhet i en tid som denna, när det på alla områden råder brist på arbetskraft. Om man går så långt som arbetstidslagen medgiver, vilket visserligen endast bör ske i undantagsfall, innebär detta ett tillskott till den ordinarie arbetstiden av ca 8 %. Dessutom kan övertidsarbetet ha en utomordentlig sekundär betydelse, när det gäller att leverera kapitalvaror av olika slag. Det är sålunda tydligt, att det vore av största betydelse för produktionen, om sådana åtgärder kunde vidtagas, att de stimulerade till extra arbetsinsatser.

Närmast till hands ligger väl då att i varje fall tillse, att den som gör en extra prestation får tillfredsställande utbyte därav. Ett sätt att främja detta syfte vore att bevilja ett visst skattefritt avdrag på de inkomster, som härflyta av extra arbete. Vi äro fullt medvetna om att många svårigheter finnas för praktiskt genomförande av en sådan tanke. Då det emellertid är synnerligen viktigt med alla produktionsfrämjande initiativ anse vi att försök böra göras.

För löntagare i allmänhet, där merinkomster härflyta från övertidsarbete på ordinarie arbetsplats, torde svårigheterna att fastställa resp. kontrollera extraförtjänster vara överkomliga. I dylika fall utgår övertidsersättning efter särskilda grunder och bokföres särskilt av företagaren. Svårare torde det bli att på ett betryggande sätt arrangera taxeringen av extra förtjänster, som uppkomma på grund av specialuppdrag. Man kunde kanske tänka sig att yrkande om skattelättnad finge dokumenteras genom verifikationer. Det är möjligt att det i detta fall skulle bli svårt att ordna en tillfredsställande kontroll, men vi anse att allvarliga försök böra göras att även inränga dylika extraförtjänster inom det avsedda systemet. Skulle oöverstigliga hinder visa sig finnas, kan man överväga en bestämelse att vederbörande skall ha sin extraförtjänst bunden vid ordinarie arbetsplats för att komma i åtnjutande av skattelindring för denna.

Genom det här skissade sättet blir det emellertid inte möjligt att vär-

dera de egna företagarnas merprestationer. Det är en olägenhet som vi tyvärr inte se någon möjlighet att komma ifrån. Det bör emellertid framhållas att ur beskattningssynpunkt löntagarna helt visst inta en särställning. De förfoga inte över några avskrivningsobjekt, som företagarna göra. För samma arbetsinkomst får löntagaren i de flesta fall högre beskattningsbart belopp än företagaren. I varje fall kan det inte anses obilligt att löntagare i den mån de skaffa sig extra förtjänster genom uppoffring av fritid och hårdare arbetsinsats åtnjuta vissa förmåner i beskattningshänseende för denna extra inkomst. Det kan vidare framhållas att t. ex. i Danmark har löntagare särskilda bevillningsfria avdrag.

Frågan är emellertid komplicerad, och det är inte möjligt att nu göra definitiva förslag. Vi tillåta oss därför föreslå,

att riksdagen beslutar att hos Kungl. Maj:t hemställa om direktiv till 1949 års skattekommitté att utreda, huruvida och på vilket sätt det vore möjligt att bevilja löntagare lindring vid beskattning av den merinkomst som härflyter från övertidsarbete, antingen genom särskilt skattefritt avdrag eller på annat lämpligt sätt.

Stockholm den 24 januari 1951.

Bengt Sjölin.

Sven Gustafson
i Göteborg.

Carl S:son Schmidt.

Carl Christenson,
Malmö.